

„EDINOST“
 izhaja dvakrat na teden, vsako sredo
 in soboto ob 8. uri zjutraj.
„Edinost“ stane:
 za vse leto f. 6.—; izven Avstrije f. 9.—
 za 1/2 leta „ 3.—; „ „ 4.50
 za 1/4 leta „ 1.50; „ „ 2.25
„Novičar“ jem:
 za vse leto f. 7.—; izven Avstrije f. 10.—
 za 1/2 leta „ 3.50; „ „ 5.—
 za 1/4 leta „ 1.75; „ „ 2.50
 Posamične številke se dobivajo v
 prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nvč.,
 v Gorici in v Ajdovščini po 6 nvč.
„NOVIČAR“ po 2 nvč.

EDINOST

Oglasi se račune po 8 nvč. vrstica v
 petimi za naslove z debelimi črkami
 se počuje prostor, kolikor bi ga obseglo
 navadnih vrstic.
**Poslana, osmrtnice in javne za-
 hvale, domači oglasi itd. se račune
 po pogodbi.**

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
 Piazza Caserma št. 2. Vsako pismo mora
 biti frankovano, ker nefrankovana se ne
 sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
 jema **upravnništvo** Piazza Caserma 2.
 Odpriete reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moč!“

Vsi moramo braniti narodnost svojo!

Zadovoljni smo. Mej drugimi slovenskimi listi spomnil se je tudi naš tržaški drug „Primorski list“ dogodka, ko je jedna slovenska rodbina prestopila k pravoslavni veri. A storil je to v tako mirni, dostojni in blagi obliki, kakršna jedina odgovarja bitstvu in namenom prave konservativne stranke. Človeški duši zares dobro de, ako čuje blago besedo v sedanjih razburkanih časih, ko strast kaj rada dušne ne krščansko ljubezen, ampak tudi z miseljo za svojo lastno korist. V resnici smo se razveselili članka v „Primorskem listu“: „Katero vero se nam je držati?“, četudi moramo misliti, da je kolikor toliko napisan na naš naslov. Nič ne de: blaga možka beseda nam je vsakdar dobro došla, če je tudi prišla od strani, katera morda ne soglaša popolnoma z nami. In zato bi — predno preidemo k stvari sami — izrasili iskreno željo, da bi slovenski listi v prepirnih zadevah posnemali blago in dostojno obliko „Primorskega Lista“.

Člankar „Primorskega Lista“ bi najrajši molčal o tem dogodku, (o prestopu slovenske družine k pravoslavni veri), ako ne bi se bal, da ne bi to družino posnemali tudi drugi. Govoriti pa hoče posebno iz dvojnega varoka: ker mu je naloga braniti najdragocenejšo svetinjo slovenskega ljudstva (čudno, da se gospoda tako dosledno izogibljuje pojmu narodnosti) in potem tudi zato, ker se (ta „se“ smo bili mi) naznanja kompetentnim krogom, da premišljajo o njem, (o prestopu namreč), zlasti pa ob varokih, ki so dovedli do tega kuraka.

Mi vemo dobro, da so si gospoda zastavili nalogo, braniti sveto vero, in da tudi res vestno izvršujejo to svojo nalogo.

A pri tem vemo tudi, da je nam vsem dolžnost braniti sveto vero. Na to stran toraj ni razlike v menenju: stavek „Primorskega Lista“ o potrebi obrambe sv. vere podpisemo tudi mi v polnem obsegu, od besede do besede. Ob tem glavnem vprašanju smo torej jedini; drugače pa je z drugim vprašanjem: kakošna sredstva naj se uporabljajo v obrambo sv. vere, katera je taista pot, ki vodi do cilja — do vspešne obrambe sv. vere? V tem gredo menenja zelo navskriž, a to še le v najnovejšem času. Nekdaj ni bilo tako. Ne dolgo temu je prečastita duhovščina v svoji ukupnosti drugače mislila o teh sredstvih in potih, nego misli danes velik del duhovščine, zlasti na Kranjskem. Ta razlika v menenju od nekdanj in sedaj glede na primernost sredstev za obrambo sv. vere nam je jasna, ako primerjamo nekdanje odnošaje prečastite duhovščine do posvetne inteligencije, z odnošaji, obstoječimi sedaj mej poslednjo in jednim delom prečastite duhovščine. Prosimo, primerjajte le vspehe prejšnje taktike z vspehi sedanje taktike, kolikor se tiče obrambe sv. vere mej nami Slovenci, potem pa sodite — mirno in objektivno; a mi smo uverjeni, da pridete do istega prepričanja, ki je neizbrisno zapisano v našem srcu in ki je bilo jedini izvor malim diferencam mej nami in tistimi krogi, katerih glasilo je „Primorski List“ — do prepričanja namreč, da se je v najnovejšem času zgodilo marsikaj, kar bi mi imenovali veliko taktično pogreško, in to uprav z ozirom na koristi verskega čustvovanja. Mislimo, da nas gospodje razumejo.

Tudi o javnih vzrokih „ki pospešujejo in podpirajo take žalostne dogodke“, spregovoril je g. člankar „Primorskega Lista“. In povedal nam je suho resnico: verski indiferentizem

je mnogo kriv na mnogih žalostnih pojavih sedanje dobe! Kdo ne bi pritrdil spoštovanemu — nadejamo se, da nam ni treba reči „nasprotniku“ — ampak sorojaku in prijatelju, ko obsoja verski indiferentizem? Gorje svetu, ako bi v človeških srcih zamrl tisti plemeniti verski čut, kateri, če tudi ne jedini, gotovo pa v prvi vrsti spaja družbo človeško v harmonično skupino, blaži strasti, plemeniti človeka in ustvarja iz nas zares ljudi po milosti in želji našega Stvarnika! Verski indiferentizem moramo obsojati že zato, ker se nam isti vidi poslednja postaja na poti do brezverstva, do onega stanja, ko človeku srce otrpne, da postane — da ne govorimo o velikem cilju vsakega kristjana: o večenem življenju — nezmožen za vsakršen idelalen vzlet, ker se je ponižal do mrtve materije. Glede sodbe o verskem indiferentizmu smo torej istotako jedini, obžalujemo pa, da se gospod člankar ni nekoliko bavil z vprašanjem: od katere strani se nam tu v Trstu uprav nasilno uriva verski indiferentizem? „V Trstu“ smo naglašali posebno in sicer iz tehtnih vzrokov. Naglašati smo hoteli s tem, da nikdar ne velja postavljati kar na sploh hipoteze in trditve in takorekoč za ves svet uniformovati način obrambe svete vere; ali z drugimi besedami: da treba računati z razmeram. In kdo bi mogel tajiti, da niso naše tržaške razmere povsem drugačne, nego po družih slovenskih krajih? Kakor je res, da narodni čut, ljubezen do rodne zemlje in do svojega jezika nikjer ne nasprotujejo verskemu čustvovanju, ampak se verski in domoljubni čut popolnunjeta harmonično, tako je tudi res, da je pri nas v Trstu — pri naših posebnih razmerah — živ in odločen naroden čut absolutno in brez-

pogojno potreben za vspšno obrambo verskega čuta mej slovenskim življem. Da to dokažemo, ne treba posebne zgovornosti, ker zadostuje popolnoma, ako se sklicujemo na vsakdanjo skušnjo. In ta skušnja nas uči, da pri Slovencu tržaškem se pridne verski indiferentizem tam, kjer je nehal narodni čut. Nikjer drugje mej Slovenci nista tako tesno spojena verski in narodni čut kakor prav pri nas v Trstu. In kakor zgodovina tako bōdi tudi vsakdanja skušnjava najvernejša učiteljica vsakomur. Po tržaških ulicah čujete za vsakim kotom mlečnozobe samosrajčnike, kako najostudnejšimi izrazi proklinjajo Boga in — lastno mater. A to niso otroci zavednih slovenskih starišev, to so potomci narodnih odpadnikov, to so otroci onih, ki so prodali svojo narodnost. In ker so prodali svojo narodnost brezverskemu liberalizmu, pasti je moral pri njih — to je več kot naravno — tudi verski čut. Gospōda! Mi ne pačimo, mi ne zavijamo, mi ne pretiramo, ako trdimo, da ima brezverski liberalizem v Trstu svojo jedino naslombo le mej našimi narodnimi nasprotniki. Kot poštenjaki, kot odkritosrčni možje nam ne bodete tajili tega. In ako je res tako, kakor trdimo mi, isvajati morate iz te resnice posledice, ki se vam ponujajo tako rekoč same po sebi: pridružiti se nam morate, da združenimi močmi utrdimo prvi in pglavitni pogoj obrambe verskega čustva, — narodnost slovensko. Pridružite se nam v trdem boju za slovensko šolo, kjer se bodo naši otroci učili Boga moliti! In dokler ne dosežemo taciš šol, katere nam dosledno in trdovratno odreka sedanji zistem, podpirajte ono družbo, ki nam ogromnimi troški vzdržuje šole, ki

PODLISTEK.

Najstarejši duhovnik.

Spisal Rudolf Doleno.

Kako malo jih je, ki štejejo dan danes 60. ali 70. rojstni dan, še veliko veliko manj pa tistih, ki bi ponosom šteli ne rojstni, marveč 60letni dan daritve, koje so opravili Večnemu. Še celo številka 60 je premajhna, toraj vsemimo večo! Celih 65 let je prešlo v minljivost, odkar je naš ljubljenski gospod Josip Nakusa, starosta ljubljanski škofiji, daroval prvič najvetejšo daritev Najvišjemu. Res dolga so leta! Redki, prerodki so, ki bi se smeli in mogli kaj takim ponášati; a na naši Planini (na Vipavskem) je tudi to mogoče! Marsikedo poreče, reč se pretirava. Ne, tu ni nič pretiranega, tu je naravn zakon, ki je hotel storiti izjemo mej revnimi zemljani v solzni tej dolini. Gotovo si mi ne bode štelo v zlo, da se bornim peresom svojim spominjam moža, ki je žrtvoval ves život svoj, ki je stal vselej in povsod bednemu človeštvu na strani, ki je bil uzor očeta v duhovnijski svoji, ki je tako rekoč krstil brez male izjeme vse sedanje, njemu izročene ovčice v občini. Dolga so leta, v katerih se je toliko storilo, prenovilo, zboljšalo v občini in težko je človeku vredno opisati delovanje moža, ki je ves čas živ-

ljenja svojega bil tako tih, tako pohleven, tako ponižen, da celó ni dopustil, da bi se razgovarjalo o njegovih činih. Živel je mej svojimi župljani dolgo dobo 58 let, liki vijolica, ki razprostira svoj duh daleč na okrog, ne da bi jo človek zasledil. Dela njegova pa jasno pričajo, da osiveli in upognjeni starček ni živel za-sé, marveč za Boga in trpeče človeštvo.

Zvonovi, orglje, krstni kamen, tabernakelj, druge cerkvene priprave, šoleki vrt i. dr. prejasno pričajo sad njegovega truda.

Na misel mi pride pogovor o zvonovih. Kaj mi je častiti starček rekel?

„Ne veš fant ne, koliko je bilo opraviti, predno so zvonovi zazvonili. Zvonovi so bili vlti, denarja pa nikjer, le nekaj se je nabralo za največo silo. Pokličem može k sebi, poprašam jih, kaj nameravajo storiti? Odgovore mi, občina se bode morala pri kaki hranilnici zadolžiti. A jaz jim odgovorim, denimo prst na usta in recimo, da so plačani!“

Kjer je bila potreba, tam je bil on prvi, ki je hitel na pomoč z dobrimi sveti kakor tudi denarjem. O kaki nezgodi se niti ni moglo govoriti pri njem, kajti solze krščanskega usmiljenja zaiskrile so mu v očeh. Župniški dvorec bil je pravo pribežališče revnim, za katere se je dan za dnovom kuhala jed. Gotovo so mu molitve in prošnje, poslana pred božji prestol, po-

magale dočakati toli veliko, toli častno starost.

Poprašal bi me marsikdo, je li ta redki slučaj, ta kremeniti značaj, ta trdni mož obolel, ker se sedaj o njem piše.

Resnico povem, ako rečem, da je častitljivi starček popolnoma zdrav in čil, še celo brije se sam, in roka, v kateri drži britev, se mu niti trohice ne treso. Pred nekaj tedni imel je pri podružnici sv. Marjete mačo. Poti je kake pol ure. Ves utrujen in potan se vrne domov. Prišedši v vas, zasliši zvon, ki je vabil otroke v šolo. Ni šel v župnišče zajuterkovat, marveč naravnost v šolo. Dasi ga je pisec teh vrstic pregovarjal in prosil, naj ide lepo domov, da ga bode že on namestoval, dobil je za odgovor: „Jaz se moram tudi véasi pokazati v šoli.“ Razen cerkve mu je bila šola ljub kraj.

Pri raznih prilikah prigovarjal je ljudem na leci, naj skrbje za nedolžne otroke, da jih bodo redno in o pravem času pošiljali v šolo, kajti povdarjal ije vedno: „Ena sama šolska ura je zlata ura.“ Prigovarjal je sosebno materam, naj privajajo otročiče, ko govoriti začno, na molitev.

Porodil se je prečastiti gosp. Josip Nakusa 27. februarja 1804 l. v prijaznem Kamniku. Očetovo domovanje razrušila in vzela mu je povodenj. Mater svojo kakor tudi brata položili so k večnemu počitku na Planinsko pokopališče.

Prve šole dovršil je v rojstnem kraju pod čislanim patrom Aleksandrom.

Velikim veseljem podal se je potem na novomeški gimnazij, kjer je prebil 6 let. Filozofije kakor tudi bogoslovne študije dovršil je v Ljubljani. Leta 1828. 26. avgusta posvečen je bil v mašnika.

Prva njegava služba bila je v prijazni Cerknici, na koje se prečast. naš gospod še sedaj spominja takim veseljem. In kako tudi ne? Saj ostane človeku prvo službovanje v najblajšem spominu!

Šest pol in leta služboval je v Cerknici. O sv. Juriji l. 1835 premeščen je bil na Planino pri Vipavi, kjer službuje še sedaj. Toraj celih 58 let službuje pri nas in jako pomenljivo je tudi to, da v vsej Planinski župniji je samo 46 starčkov, katerih ni on krstil; vse druge je on vpeljal se sv. krstom v cerkev Zveličarja. Od leta 1835. do današnjega dne krstil je na Planini 1354 duš; res lepa številka, nad koje more častitljivi možak ponosom reči: „Ti so moji, te sem Ti, o Gospod pripravil, da poveljujejo ime Tvoje.“ Koliko je pa tudi onih, katerim je moral tudi on v tej dobi vredit pest zemlje na rakev pomenljivi besedami: „Iz prati si ga (jo) naredil“. Taciš številko zapisati je s 1074.

Veliko novih rodov nastalo je v tej 58letni dobi, kajti poročil je vseh skupaj 239 parov. Številke, dasi so mrtve, živo pričajo njegova leta.

zaslužijo po vsej pravici naslov — verske šole! Podpirajte to plemenito družbo sv. Cirila in Metoda, kakor je v resnici dolžnost vsakemu zavednemu Slovencu in katoličanu. Pomislite vendar, da tej družbi je naloga ogromna, ker jej ni skrbeti samo za nas Tržačane, ampak tudi za druge kraje, kjer sti isto tako v nevarnosti — vera in narodnost. Ako se hočete uspešno boriti proti verskemu indiferentizmu, zajeziti morate najprvo pot, ki vodi do poslednjega, a tak jez so pri nas v prvi vrsti poštene slovenske šole. Družba sv. Cirila in Metoda skrbi za take šole — torej je ta družba najbolje orožje v obrambo verskega čuta po obmejnih pokrajinah.

Sedaj pa čujte resno besedo, a prosimo vas: brez zamere. Povprašajte svoj trezni razum in svoje gorečo versko srce, ali ni postopanje izvestnih krogov nasproti tej družbi ne le obžalovanja vredna taktička pogreška, ampak neodpustljiv greh z ozirom na verske in narodne koristi národa slovenskega? Neovržna fakta imate pred seboj, torej vam sodba ne mora biti težka. Mnogo bi se dalo pisati o tej koščjivi zadevi, toda bodi dovolj za danes.

Neljubo nam je, da moramo sleherni teden naglašati jedno in isto, kar je jasno ko beli dan. Ali dolžnosti svoji se ne smemo odtirati in zato ponavljamo zopet: vsak danja skušnjava — in te ni smeti prezirati — nas uči, da sta pri nas v Trstu tesno spojena verski in narodni čut, iz česar sledi: da se je nam vsem boriti za národnost tržaških Slovencev — da ta dolžnost ne veže samo nas „radikalcev“ in „narodnjakov“, ampak da veže tudi tiste, kojim je naloga, skrbeti za to, da ostane narod slovenski tudi po obmejnih pokrajinah pobožen in iz srca udan svojemu Bogu.

O nekaterih očitanih, katere je čitati ali iz besedila članka v „Primorskem Listu“, ali pa mej vrticami, spregovorimo drugi pot. Bodi jasno mej nami!

Slovenska društva v Trstu in okolici.

V Trstu in okolici imamo sedaj mnogo slovenskih društev, katerim namen je zbirati slovenske meščane in okoličane v svoje okrilje, braniti njih težnje, popolnovati njih omiko in vzgojo, gojiti lepo

Ko čuje tožiti stare može, kako dolgo že žive na svetu, nasmeje se jim častiti starček z besedami: „Kaj boš tožil o starosti, saj sem te vendar jaz krtil!“

1885 l. imenovan je bil knezoškofjskim duhovnim svetovalcem. Istega leta imenovala ga je Planina častnim svojim občanom.

1886 l. prejel je od Nj. Veličanstva presv. cesarja zlati zaslužni križec a krono.

1878 l. obhajal je 50 letnico mašništva svojega; ob isti priliki zapel mu je znani Vipavski slavec sledečo:

Preč. gospodu dušnemu pastirju

na Planini

o slovesni priliki zlate svete maše

15. septembra 1878.

Zlata — premilo pozdravljaj danica,
Ljubljeni starček! današnji Te dan;
Angeljsko krasno odmevaj slavica
Tebi, ker zvolil najlepši si stan!

On Trojedini, ljubezen nezmerana,
Milost posebno, glej! Tebi je dal;
Angeljski kruh — da — o sreča stoterna!
Še boš čez petdeset let daroval. —

Nosil si voljno križ, britke težave,
Iskal ovce ti zasle — vse učil,
Kristus pa je blagoslovljal z višave,
Uspeh da stotern Tvoj čin je rodil.

Jezusu Ti si posvetil življenje,
On pa bo Tebi dal vonec za to;

slovensko petje, podpirati jih v slučajni bolezni, v nesrečah, o smrti, naklanjati podporo njih družinam, v denarni stiski pomagati jim s posojili, dajati jim jestvine na up ter deliti mej nje čisti dobiček itd. Pred vsemi so se ustanovila izobraževalna društva — Čitalnice, katerih namen je bil naročevanje raznih časopisov in knjig, ter razširjanje omike in probujenosti mej ljudstvom, prirejati razne veselice, koncerte i. dr. Kakor so ta društva nastala iz navdušenja, jela so kmalu pešati ter danes ostaja nam samo še jedno — Slovanska Čitalnica v Trstu. Na njih mesto je pa nastopilo v okolici in mestu celo krdele po duhu in namenu enacih društev, nastala so pevska društva. Danes šteje že skoraj vsaka vas svoje pevsko ali bralno društvo. Namen jim je gojiti lepo slovensko pesen, poleg tega pa prirejati veselice, shode, pevske večere, izlete; skrbeti za cerkveno petje. Nekatera so naročena na razne časnike ter imajo več ali manj vsako svojo majhno knjižnico, iz katere se razposojajo knjige čitanja željnim udom. Teh društev se je s posebnim veseljem oklenila mladina, a tudi starejši možje je radi podpirajo, ker v njih uvidevajo ponos rodne vasi. Enacih društev imamo že 10 in vsa delujejo uzorno, ter vredno nasledujejo svoje prednice — Čitalnice.

Poleg dušnega užitka želeli so neumorno delujoči rodoljubi svojim sorojakom utvariti tudi društva, ki bi jim pomagala gmotno.

Na misli so jim bili pred vsem uborni delavci, kojih štejejo v Trstu in okolici na tisoče. Te so hoteli združiti ter so jim osnovali delavska podporná društva, kojih namen je pomagati delavcu, kekar ga vrže bolezan na posteljo ter si ne more več s svojimi rokami služiti kruha. Enaki društvi imamo v Trstu 2, koji obe delujeta vpešno.

Že pred dvajsetimi leti ustanovilo se je v okolici prvo gospodarsko društvo. Za njim jela so se snovati enaka društva tudi drugod ter ima sedaj že skoraj vsak okraj svoje gospodarsko zadružno. Namen teh zadrug je različen. Tako ima obrtna zadruga v Barkovljah lastno gostilnico in prodajalnico ter razdeljuje čisti dobiček mej svoje ude so-razmerno vplačanim doležem; pri sv. Ivanu imamo zadrugo, ki si je nakupila lastno hišo ter se iz nje najemnine obrestuje vloženi kapital; zadrugo s krčmo imajo v Rocolu, pri sv. M. Magdaleni; gospodarsko društvo v

Sladko, presladko bo tam ž Njim združenje, Izveličanski kjer zbori pojo!

Pozdrav naj toraj Ti glasno odmeva,
„Uma ker sukali si v božjo čast meč“,
Naj vsa Planina radostno prepeva:
„Ave!“ o zlati Ti mašnik goreč!

Ko pa bo solnce življenje nagnilo,
Utopljevalo se v večni zaton;
Spremljaj Te božjih krilatev število
V hišo radosti, pred Večnega tron.

1888. l. obhajal je prečast. g. župnik 60letnico ali dijamentno mašo. 1893. leta 22. avgusta stopil je vsled ministerskega odloka v pokoj. Kakor čujemo preseli se preč. naš starček k edini še pri življenji ostali sorodnici v Ljubljano. Po tako dolgih letih nas zapušča ljubljeni starček! Ustno je preokorno, da bi Ti mogli dostojno izraziti zahvalo za lepe Tvoje nauke, za premnoge dobrote, katere si nam skazoval. Prosimi hočemo Večnega naj Te še nadalje ohrani zdravega, čilega, da si zamoreš odpočiti po toliko trudopolnih letih. Prosimi hočemo Usmiljenega, naj Te, ko bode tek Tvojega življenja dokončan, sprejme v kraj, kjer bodeš vžival večni pokoj; v kraj od koder ne bode selitve, kjer ne bo tuge, težav, ne nadlog.

Ohrani, obvaruje naj Te Bog, Planincem pa dodeli vrednega Ti naslednika. Sprejmi naš sróni z Bogom!

„Saj križ nam sveti govori, da se spot vidimo nad zvezdami!“

Skednju pomaga že več let svojim udom v gospodarskem in kmetijskem obziru.

V Rojanu imamo „Rojanako posojilno in konsumno društvo“, čigar namen je dajati mala posojila ter preskrbovati svojim udom vsako v gospodinjstvu potrebno blago. V ta namen vzdržuje lastno prodajalnico jestvin ter lastno gostilno. Vložena glavica se pa obrestuje z dobičkom, nastalim iz prometa; poleg tega pa so udje, ki se poslužujejo v prodajalnici, deležni dobička zadnje.

V mestu samem pa vpešno deluje slovenska hranilnica in posojilnica, čije glavni namen je zbirati glavico od slovenskih strank ter jo razposojati svojim udom na hipoteke ali na menjice. Razum navedenih je v okolici in mestu več drugih društev, mej kojimi več „pogrebniš“ ter tri podružnice sv. Cirila in Metoda. — Slovanska prava okoličanov in meščanov pa brani naše vrlo politično društvo „Edinost“, ki skrbi zajedno za edini naš list.

Kakor je iz rečenega razvidno broje Slovenci v Trstu množino lastnih društev. Ni ga skoraj stanu, ki bi ne imel prilike, udeležiti se jednega ali drugega teh društev: za vsako potrebo se je skoraj poskrbelo. Pomanjkuje nam morda samo óvrstoga kmetijskega društva, čigar naloga bi bila poučevati okoličana — edinega tržaškega kmeta — v njega materinem jeziku v kmetijskih zadevah ter ga vaditi v zboljšanju zemljišč, obdelovanju istih in pomnoževanju in zboljšanju njih pridelkov. Delujejo pa ta društva tako, kakor bi se bilo od njih nadejati?

Označili smo vpešno delovanje pevskih in bralnih društev v probujenje naroda. To delovanje je sicer uzorno, a koliko večji bil bi uspeh, ako bi se vsa ta društva združila ter bi se vsi pevske zbori večkrat vkupe producirali, uredili si med seboj odnošaje, skrbeli za skupno vodstvo ter se čim bolj bratili in složno delovali. Na Štajerskem imajo že zavezo. S skupnim delovanjem bi postali močnejši, vseh veselice, koncertov in petja sploh bil bi veličastnejši, ter bi našim narodnim nasprotnikom mnogo bolj imponoval; poleg tega bi se pa vkupe zbratili in bolje spoznavali ter bi izginila ona navadna mrznja, ki ima sedež pod vsakim zvonikom. Letošnji skupni koncert je pokazal, da bi se z združenimi močmi dalo mnogo več doseči nego sedaj, ko smo razcepljeni na toliko delov.

Enaka zveza bi se morala osnovati tudi mej raznimi gospodarskimi društvi. Vsa ta društva imajo sličen namen ter bi se dala prav lepo spraviti pod jeden in isti krov. Ni treba pa, da se ista združijo tudi z glavnici: jedno društvo deluje boljše, drugo slabše, a skupni namen je vendar-le isti — pomagati gmotno svojim članom. Zveza mej temi okoličanskimi gospodarskimi društvi naj bi skrbela za enakomerno poslovanje in posebno nadzorovala razne odbore. Odbor „zveze“ naj bi sestavljali odposlanci vseh društev ter naj bi isti sporazumno izdaval določbe, koje bi vezale vsa društva. Posebno gledé branitve narodnih interesov naših bi si zveza lahko pridobila velikanskih zaslug, kajti skrb bi jej morala zajedno biti, da se tudi proti nam Slovincem vršé ustavni zakoni ravnopravnosti. Dočim danes radi pomanjkanja eneržije nekatera društva sem ter tja popuščajo v narodnem obziru ter sprejemajo laške in nemške odloke, pobotnice, pisma itd. od deželnih in državnih uradov kakor da bi to morale tako biti, postavila bi se zveza lahko porobu ter branila pravice vseh društev.

Okoličani in meščani bi pač morali enkrat na to misliti ter svoja društva v tem smislu združiti in organizovati. Iz tega bi slovenskemu življu v Trstu in okolici prišlo velikih koristi, kajti dobro oborožene trdnjave sovražnik z lehka ne premaga. Organizujmo se torej v gmotnem in duševnem poplodu ter pokažimo tržaškim Lahonom, da lahko

živimo brez njih, neodvisni od njih. Uslovij in moči za to imamo zadosti, le dobro volje in sporazumljenja nam manjka, koja pa prideta, ako si za časa pomagamo. Na delo torej!

L—v—n.

Politični pregled.

Notranje deželo.

Nj. Veličanstvo cesar sprejel je v avdijenciji odhajajočega švicarskega odposlanika Aepplije. Cesar je izjavil o tej priliki, da ostanejo odnošaji med Avstro-Ogrsko in Švico tudi v bodočnosti najboljši.

Uradni list Dunajski je že prijavil imenovanje vojnega poveljnika pl. Kriegerja Hammerja državnim vojnim ministrom.

Dunajski uradni list „Wiener Zeitung“ je objavil cesarjevo ročno pismo, s katerim se sklicuje državni zbor na dne 10. oktobra.

Vse je radovedno, kako se bode vedel Hohenwartov klub, ko pride v državnem zboru na vrsto predloga o izjemnem stanju v Pragi.

Konservativni „Tiroler Volksblatt“ pravi, da nastanejo ob tem vprašanji največje težave v Hohenwartovem klubu. Plemstvo in Staročehi bodo glasovali proti, ker se boje, da ne bi izgubili tla mej narodom zbok samega nizkopoklanjanja pred ministri. Tudi Jugoslovani se bodo težko odločili, da bi glasovali za izjemno stanje — svojem rodnim bratom.

Zaderski „Narodni list“ se pa boji, da bode toliko članov „Hohenwartovega kluba“ glasovalo za izjemno stanje, kolikor jih bode potrebovala vlada, da dobi večino; drugi se pa vzdržé glasovanja. Omenjeni list obsoja odločno tako taktiko ter meni, da bi Slovenci in Hrvatje, ki so člani Hohenwartovega kluba, morali zahtevati, da se ob vprašanji izjemnega stanja v Pragi mora staviti klubno vprašanje in ako se jim to ne dovoli, naj bi se vedno pretrgali zvezo s tem klubom, ki jim naklada velike obveze in žrtve, a ne zagotavlja nikakih koristi, še manje pa ugleda. Hohenwartov klub, kakoršen je danes, je prava anomalija in onemogočuje vsakoršno vpešno parlamentarno delovanje. — Tudi poljska liberalna „Nova reforma“ zahteva, da morajo Poljaki glasovati proti izjemnemu stanju. Ubogali ga poljski poslanci izvestno ne bodo. — Slednjišji volim je omeniti, da se Gališki Rusi pri vtilnem shodu poslancev Romančuka pozvali „klub Rusinov“, da glasuje proti izjemnemu stanju. — In naše menenje ob tem načelno važnem vprašanji? Naše menenje je to, da je vlada gotova svoje večine. Kar se pa tiče Hohenwartovega kluba, pripravljenim nam je biti sicer, z ozirom na čudne odnošaje v tem klubu, na vse mogoče, vendar pa se ne odrečemo nadi, da bodo naši slovenski poslanci postopali tako, kakor zahtevajo od njih bratska čutila za vrli národ česki. Pripomnili bi le, kar so rekli že drugi v raznih varijacijah, da namreč tu ne gre soditi o taktiki Mladočehov, ampak o tom, ali je imela vlada zadostnega vzroka, da je zaustavila ustavno življenje za Prago in njega okolico. Žalostno spridevalo bi bilo to za ustavo, ako odreče svojo službo pri prvi neznatni sapioci.

Anarhisti na Dunaju. Dne 22. t. m. našli so na Dunaju anarhično delavnico za izdelovanje bomb in tiskarno. Sumničilo se je že zdavno anarhista mizarja Franja Haspela iz Prage in Stefana Hähneba z Dunaja. Dne 22. t. m. prišla je policijska komisija na nju skupno stanovanje v III. nadstropju neke hiše v V. Margaretskem okraju. Našli so v kuhinji tiskarski stroj, na videz preprost kanapè, v skriti miznici pa mnogo anarhističkih tiskovin, mnogo spisov, iz katerih je razvidno, da so namerovali anarhisti velike zlobnosti, pikrina (neka raznetljiva zmes, liki dinamit), bomb, petard, itd. Zapri so

oba anarhista, poleg nju pa še 12 drugih anarhistov. — Preiskave se nadaljujejo in vsled njih zapri so razne osebe tudi v Pešti. —

Dne 25. t. m. je šel grof Taaffe osebno k policijskemu ravnateljstvu dunajskemu, da si ogleda zaplenjene predmete in da izreče vodji svoje čestitke na lepem vspehu. — Zaprti anarhisti pa ne samo ne marajo ovaditi svojih sokrivnikov, ampak nekateri izmed njih so celo na kratko izjavili, da puščajo drage volje i svoje življenje za anarhiško stvar. — V Lvovu izhajajoči „Dziennik Polski“ pa javlja celo, da misli proglasiti vlada tudi na Dunaju izjemno stanje. —

Državni zbor Ogerski sešel se je zopet dne 25. t. m. Kakor je bilo pričakovati predložila je neodvisna stranka takoj v prvi seji interpelacijo radi odgovorov Njeg. Veličanstva deputacijam v Kiseku. Interpelantje vprašujejo: ali je vlada že popred vedela o besedah cesarjevih; in če je tako, kateri je bil Njeg. Veličanstvu povod, da je prekodunavske komitate zahteval, da zapeljujejo ljudstvo praznimi obljubami? Kaj je določilo cesarja, da se je potegnil, eventualno proti večini naroda, za pogodbe iz 1867 leta?

Duh, ki veje mej neodvisno stranko v državnem zboru Ogerskem, označuje najbolje vsklik poslance Ugrona naj utemeljevanjem omenjene interpelacije: Naš najnikar ne strašijo z Dunajem, mi nismo Avstrijci!

Ogerski minister grof Tisza sklical bode prvo delj meseca oktobra svoje volilce v Szegedin in bode govoril o političkem položaju Avstro-Ogrske.

Vnanje države.

Iz Belegagrada javljajo, da se snide kralj Aleksander s svojim očetom Milanom danes, 27. septembra v Opatiji. Naši domači listi pa o tem sestanku ničesar ne vedo.

Beligradska državno sodišče imelo je v ponedeljek svojo sejo in je rešilo nekatera vprašanja glede kompetencije v pravdi proti prejšnjemu liberalnemu ministertvu.

Iz Kodanja javljajo, da ostane ruska cesarska obitelj še mesec dni na gradu v Fredensborgu.

„Frankfurter Ztg.“ javlja, da sta prišla grof Herbert Bismark (Bismarkov najstarejši sin) in grof Rauzau v Kissengen, da nadaljujeta razpravo gledé sprave med cesarjem Viljelmom in Bismarkom.

O Košutu, znanem madjarskem revolucionarju, javljajo iz Torina, da je popolnoma neosnovana govorica o njegovi bolezni in smrti. Počuti se popolnoma dobro, je in prebavlja dobro. (Košut se je rodil dne 16. septembra leta 1802).

V Bruslju se je odrekel glavar rodbine Lambert, zet bar. Gust. Rothschilda, časti italijanskega konzula. Govori se, da so vzrok tej odpovedi politička dejstva.

V Spaniji vre neprestano. Danes se čuje o zaroti tu, jutri o ustanku tam, pojutranjem o bombah kje drugje. V ponedeljek je pri vojaški paradi v Barceloni vrigel neki delavec bombo mej noge konja generala Martinez Camposa, ki je ranila več oseb, ubogo živinče pa je poginilo.

Kralj sijaški poslal je svojega brata in tri sine v Italijo, da izroče kralju Umbertou lastnoročno kraljevsko pismo in razna darila.

Angleško vojno brodovje prične svoj italijanski obisk z Genova in to zaradi tega, da bodo Angleži v isti dobi v Genovi, ko bodo Rusi v Tulonu. Za Genova obišče brodovje še Tarant, Catani, Messino, Napol, Civitavecchia in Livorno.

Angleško brodovje ostane tri tedne v Italiji. Sam kralj si bode ogledal mornarico, kateri na čast priredi v Napolu banket.

Različne vesti.

Imenovanja in premeščenja pri sodiščih. Okrajni sodnik v Bovcu, dr. Frane Dukić pride v Sežano; okrajni sodnik v Podgradu Matija Rutar pa v Kanal, pristav pri okrožnem sodišči v Gorici Christofolletti je imenovan okrajnim sodnikom v Podgradu, sodni pristav v Kopru Bartolomei sodnikom v Bovcu, namestnik državnega pravdnika v Rovinju Chersich je premeščen v Trst, a na njegovo mesto pride sodni pristav v Sežani Ivan Okretić.

Poroka. Gospod Ivan Nabergoj m., sin gosp. državnega poslance Ivana viteza Nabergoja, poročil se je danes na Katinari z gospodičino Kristino Valerijo Pianovo.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda je imelo dne 30. avgusta svojo sejo. Iz poročil ljubljanskih listov posnemamo, da so se rešile v tej seji tudi šolske zadeve v Trstu. Družbeni „Vestnik“ izide letos v 10.000 iztisih. Da se v „Vestniku“ izkaže število začetkom tega leta upisanih šolskih otrok v družbenih zavodih, blagovole naj ona slavna podružnična načelnitva, v katerih področju so naši zavodi, omenjeno število naznaniti družbinemu vodstvu.

Pokroviteljem družbe sv. Cirila in Metoda je postalo pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah. Dotično svoto 100 glđ. odštelo je podružnici na Greti!

Iz Padriča nam poročajo, da je mestni magistrat (?) ukrenil, da se mora vsako tele, določeno za prodaj, prevesti k zdravniku na Opčinah, kjer mora kmet zdravniku plačati 50 nvč. — Vrh tega je financa povišala carino od teleta od 2 glđ. 58 kr. nad 3 glđ. Po teh novih bremenih ozlovoljeno ljudstvo prosi ovojega državnega poslance, naj bi to pomagal, ako more, ali naj bi vsaj rastolmačil, kako je to prišlo.

Tudi „Il Piccolo“ zabeležil je te dni vest, da nameruje Lloydova uprava odpustiti več sto delavcev. Mi smo o tem govorili že pred par tedni in moramo misliti sedaj, da vest o odpuščenju delavcev ni povsem neosnovana. Naše gospode poslance opozarjamo na to vest s prošnjo, da porabijo ves svoj upliv v to, da se prepreči ta namera Lloydove uprave, ki bi značila pravo katastrofo za družine dotičnih delavcev.

Iz Divače se nam piše: Po dolgotrajnem nad šestmesečnem odlašanju odredila je vendar naša nadžupanija v Naklem, da so se dne 23. meseca junija vršile volitve v gospodarski svet v Divači. In zadovoljstvom javljamo, da so propali vsi prejšnji člani prejšnjega gospodarskega sveta, izvzemši jednega samega — priprostega kmeta. Ta izid volitve jim seveda ni bil po volji in uložili so proti volitvi rekurz, katerega je pa odbilo c. k. namestništvo v Trstu in po takem pripoznalo volitev postavno. Uresničile so se besede sv. pisma: Kdor se ponižuje, bo povišan, in kdor se povišuje, bo ponižan.

Izvoljeni so bili novimi obč. gospodarstveniki sledeči možje: Jože Oberanel, kmet; Janez Rešaver, posestnik; Anton Magajna, trgovec; Janez Dolenc, kovač; Janez Malnerič, kmet; Lovrenc Žužek, posestnik; Franc Suša, trgovec; Adolf Suša, posestnik; Leopold André, restaurater južne železnice.

Volitev novega obč. načelnika vršila se bo v kratkem. Domač opazovalce.

Z Vrabč nad Vipavo se nam piše: Letos smo, hvala Bogu, na dobrem. Dežja smo dobili trikrat v tem poletnem času, tako da smo pridelali še precej sena. Sedaj kosimo otavo, katerega pridelka je toliko, da je kar veselje. In tudi drugi pridelki kaže dobro: repa, korenje, ajda itd. Le žita je bilo malo. Vino, ta naš glavni pridelok, kaže krasno. V poslednjih dneh je začelo tako lepo zoreti, da je veselje. Res je, da je marsikak vinograd uničila trtna uš, vendar jih je še mnogo neokuženih. Trgatve pa ne bomo še imeli, ker mora grozdje nekoliko oveneti od zrelosti. V

tem pogledu moramo posnemati vrlega prvega vinogradnika Vipavske doline, gosp. Štefana Habeta z Goč. Kupci! Klilem Vam: pridite k nam, kajti kapljica bode izvrstna in tudi cene Vam bodo ugajale.

Volitev županstva se nam bliža. Nad pol leta je že minulo, odkar je pretekla postavna doba dosedanjemu županstvu, vendar še sedaj ne vemo dneva, kdaj se dobo vršile volitve. Predzadajo nedeljo smo pričakovali razglaš, a čakali smo zastoj. Čemu se dotičniki boje priti ob to velikansko „čast“? Volilec pa priporočam, da so na dan volitve previdni in da si izberejo le take zaupne možje, kojim bode blagor občine zares na sroci. Saj imamo takih mož v naši občini!

Iz Črnegakala se nam piše: Trgatve se je tu začela. Grozdja je obilo in je tudi popolnoma dozorelo. Zdavo je in nepoškodovano, zatorej bode tudi kapljica izvrstna.

Ta teden se je začela sodnijska preiskava proti nekemu trgovcu z moko na Ketrari pod Črnikalom zavoljo njegove tehtnice, o kateri se govori marsikaj. — Pravda bode dolga, torej o vspehu Vam bomo še le poročali.

Občinske volitve v Dekanah je vlada vničila radi nekojih formalnih pogrškov. To so dosegli ti-le junaki: Zajec, Lisica, Senica, (njeno petje nam je znano z dne 4 marca 1891!). Kavalič ali Konjič, Turko, Komar, Muha in Čuk!

Kakor vidite, celo kraljestvo prirode! Ako pri prihodnjih volitvah, katere se bodo vršile meseca januarja prih. leta, zmagajo ti-le, mislijo si izbrati svojim vodjem necega Medveda, kateri tiči v tukajšnjem brlogu. O izidu Vam bode gatovo poročal Vas zvesti Jež.

Boj z vinarji. Ker trdovratnež vinarjev ni imel več nego 10 vinarjev, podarili so družbi sv. Cirila in Metoda, Jajčič, 30 stot., Kolb Josip 20 stot., Ivan Fojačev 20 stot.

Davkarija v Cerknici. Njegovo Veličanstvo je blagoizvolilo dovoliti, da se v Cerknici osnujeta c. k. davkarija in sodni depozitni urad za območje okrajnega sodišča, ki se osnuje ravno tam.

Samomor bogataša V ponedeljek se je ustrelil tu v svojem stanovanju imirovljeni 64letni poštni oficijal Ivan Kritzing er. Zapustil je kacic 250.000 premoženja. Od teh je volil 200.000 gl. upravi javne dobrodelnosti. Vzrok samomora je bila baje nezdravljiva bolezen na očesih.

Elementarna nesreča v Kamniku. V ponedeljek vtrgal se je v Tuhinjski dolini oblak. Voda je vzela Kamniski most in brv v Novem trgu. Tamošnje toplice so uničene.

Nemški cesar je obiskal po vojaških vajah pri Kiseku bivšega avstro-ogerskega odposlanca v Berlinu, grofa Szechenyja v Budimpešti in mu prijavil svoj obisk z nastopnim brzojavom: „Pridem med 12 in 1 uro. Prosim vas komad kruha in nekoliko mrzle pijače. Potem se bodeva razgovarjala o lepih prošlih časih. Prosim, da mi ne zamerite, ako pridem prašen“.

Osodepolna šala. Iz Pariza poročajo, da so se vozili te dni trije mladeniči v čolnu po Seni. Jednemu izmed njih prišla je nesrečna misel, potopiti se v vodo, in ker ni znal plavati, držal se je za vrv, na čoln pritrjeno. Jednemu izmed njegovih drugov prišla je nesrečna misel odrezati vrv. Nesrečnež je takoj zginil pod vođo in ko sta skočila prestrašena druga za njim in ga z teškim trudom našla in spravila na obal, bil je že mrtev. Za to neumestno šalo obsodilo ju je pariško sodišče jednega na tri, drugega na štiri mesece zapora. Malo je, a da bi bilo tudi toliko let, nesrečnež se vendar ne zbudi več k življenju!

Antisemiti in socijalisti. V terek je bil na Dunaji nek šhod nemško-nacionalnih antisemitov, katerega se je udeležilo tudi 1800 socijalistov. Govorniki obeh strank so se spoprijeli prav hudo in socijalisti so kričali: „Dol z zatiraleci židov! Mi ne poznamo razločka mej kristjanskimi

in židovskimi oduhi!“ Na to je nastala taka rabuka, da je policijski komisar moral poklicati redarje, ki so siloma izpraznili dvorano.

Praktična kazen. V državi Missouri obsodil je sodnik Krekel necega človeka radi nezatnega prestopka v zapor toliko časa, dokler se ne nauči čitati in pisati. Kmalu za tem pa je imel soditi necega še precej omikanega človeka tudi zaradi nezatnega prestopka. Tega je obsodil toliko časa v zapor, dokler se prvi ne priuči čitati in pisati. Uraknil je pa oba v jedno in isto ljuknjo. Po preteku treh tednov pa se že prijavitla sodniku, da sta svojo kazen odslužila, kajti prvi znal je gladko čitati in prilično pisati. Učila sta se baje noč in dan, kajti obema se je mudilo — na prosto.

Naredba. Se strani magistrata se je odredilo, da se morajo na vsaka hišna vrata glavnega mesta prilepiti navodi, kako je postopati proti preteči koleri in je zaukazal magistratni svet po priporočilu namestnika višjega fizika, g. dra. Schermann a n n a, vsem okrajnim predstojnikom vse ukreniti v oigled tej nevarnosti, da se prepreči epidemija. Umestno se nam vidi opozoriti slavno občinstvo, da je v epidemičnih časih najbolje preventivno sredstvo dober konjak, kakoršnega se je izkazal v minolem letu konjak iz tovarne grofa Esterházyja. Ker se je ta tovarna pred kratkim preustrojila v delniško družbo, katere glavno vodstvo v prvi vrsti za to skrbi, da se za destilovanje konjaka porablja dobro, čisto vino, opozarjamo sl. občinstvo na znamke konjaka *, **, *** in **** te tovarne a posebno pripombo, da se ta konjak more primerjati z izdelki najslavnejših francozkih tovarn, mej tem ko njega zmerne cene dopuščajo vsakomur, da si ga lahko oskrbi. Dobiya se povsodi. Naslov: Delniška družba tovarne za konjak grofa Esterházyja v Budimpešti.

Književnost.

„Slovanski Svet“ štey. 18. ima nastopno vsebino: „Ali je potreba zaščite tudi narodnosti?“ — „O Obodski proslavi“. (Dalje). — Ruska pesem brez naslova. — Iz poezij M. J. Lermontova: „Na smrt Puškina“ (ruska pesem v originalu in v slovenskem prevodu). — „Prvi prepir“. (Pesem). — „Kad pomislim...“. (Pesem) — „Iz spominov na Galicijo.“ — „Dve glavni struji sovremene ruske literature.“ — „Slovenska stenografija.“ — „Ruske drobtinice.“ — „Ogled po slovanskem svetu.“ — „Književnost.“ — Književni oglasi.

Došle so nam nastopne knjige:

Trtna uš in trtoreja. Navod kako se je mogoče v kljub trtni uši a trtorejo vpešno baviti. Po najnovejših skušnjah spisal Ivan Beló, učitelj na vinorejski šoli v Mariboru. Tiskal in založil Dragotin Hribar v Celji. Ta prekoristna knjižica stane mehko vezana 40 nvč., po pošti 5 nvč. več. G. pisatelj nam v gladkem jeziku popisuje trtno uš in nje razvoj ter ameriške trte; govori o načinu pomnoževanja trt, o cepljenju, sajenju itd. V „dodatku“ nam podaje nekoliko botaničnega popisa trt. Knjižica bodi toplo priporočana vinogradnikom. —

Slovensko-nemškega slovarja došel nam je šteti sešitek, ki obsega besede „klalen“ do „kruh“.

Javna zahvala.

Podpisano izreka najtoplejšo zahvalo slavnemu pevskemu društvu „Adrija“ v Barkovljah na velikodušnem daru 100 glđ., s kojim zneskom je slavno slo. pristopilo kot pokrovitelj. „Podružnici sv. Cirila in Metoda na Greti“.

Slavna okoličanska društva naj bi posnemala ta lepi vzgled narodne požrtvovalnosti vrlih Adrijasov!

V Rojanu, dne 25. septembra 1893.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Greti:
Just Piščanec Anton Škabar
podpredsednik nam. tajnika.

Narodno-gospodarske zadeve.

Ne vlivajte mošta v plesnivo sode.
Naši vinogradniki se vse premalo pazijo na prepotrebno snago tako pri vinski posodi, kakor tudi v vinskih kletih. Nasledek te malomarnosti je pa dostikrat ta, da se jim sicer dobro blago spridi in pokvari in da potem tudi ne svoji vrednosti zgubi. Zlasti pa se pri nas prepogostokrat zgodi, da se vino spravi v sode, ki dišajo po plesnobi. Da se vino v takih sodih navzame tudi tistega zopernega duha po plesnobi, ve pač vsakdo. Zato pa vse vinogradnike opomnimo, da svoje sode, preden jih rabijo, dobro preiščejo in ako nimajo lepega duha, tedaj jih naj nikar popred ne rabijo, dokler jih niso popolnoma učečili. Je-li pa sod lep ali ne, to se kaj lahko izve, ako se na vohi v sod pihne ter takoj povoha; ako ima sod v sebi kako nesnago, ti le-ta takoj udari v nos, in ti veš, da sod ni za rabo, preden se ni do dobrega osnažil. Pa ne le kmetje, temveč tudi tržani in meščani vlivajo dostikrat vino v nesnažne sode. Še lansko jesen je neki krčmar-mesar B. v slov. trgu Š. dalj časa točil po plesnobi smrdede vino. Taka zanikernost je res neodpušljiva!

B. Modic in Grebenc, na voglu Via St. Giovanni in Via Nuova, opozarjata zasebnike, krčmarje in č. duhovščino na svojo zalogo porcelanskega, steklenega, lončenega in železnega blaga, podob in kipov v okrašenju grobnih spomenikov. Cl.

Anton Počkaj, na voglu ulice Ghega in Cecilia, toči izvrstno domače žganje; v tabakarni svoji — ista hiša — pa prodaja vse navadno potrebne nemško-slovenske poštne tiskance. Cl.

Prodajalnica jedilnih stvari po jako nizki ceni. Prodaja **Jožef Cerne** Piazza della Caserma št. 1 (uhod Via Ghega). Cl.

E. Šverljuga, brivec v ulici Stadion št. 1, priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu za blagohotno obiskovanje. Cl.

Mlekarna Frana Gržine iz St. Petra na Notranjskem (Via Campanile v hiši Jakoba Brunnerja št. 3 (Piazza Ponterosso). Po dvakrat na dan frišno oprano mleko po 12 kr. liter nedosredno iz St. Petra, sveža (frišna) smetana.

Gostilna „Alla Città di Vienna“ 2 Piazza Caserma (zraven Tiskarne Dolene) prodaja najboljša krasna in isterska vina I. kakovosti in graško pivo. Izborna kuhinja sprejemlje naročila tudi za kosila in večerje. Imenovana vina morejo dobiti tudi družine na dom, in sicer ne izpod 28 litrov, po nastopni ceni: Teran iz Auberja po 42 nč in najboljša isterska vina po 28 nč. — Za obila naročila se priporoča **Ant. Broedant.** 101-5

Kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči triaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago so časopisi v različnih slovanskih jezikih. Dobra postrežba. — Za obilen obisk se priporoča **Anton Sorli.** Cl. kavarnar.

Martin Krže, Piazza S. Giovanni št. 1, ima trgovino z mnogovrstnim lesenim, železnim in lončenim kuhinjskim orodjem, pletenino itd. Cl.

Gostilna „Štoka“ staroznana pod imenom „Belladonna“, nom „Belladonna“, poleg kavarne „Fabria“, priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. Točijo se izborna vina. Istotako je kuhinja izvrstna. Prodaja tudi vino na debelo, tako meščanom, kakor na deželo. Cl.

Gostilna „Alla Vittoria“ Petra Muscheka, v ulici Sorgente (Via Torrente št. 30) toči izvrstna vina in prirejuje jako okusna jedila. Prenočišča neverjetno v ceno. Cl.

Josip Kocjančič, Via Barriera vecchia št. 19, trgovina z mešanim blagom, moko, kavo, rižem in raznovrstnimi domačimi in vnanjimi pridelki. Cl.

Franca Potočnika gostilna „Andemo de Franz“ v ulici Irono se priporoča slavnemu občinstvu. Toči izborna vina in ima dobro kuhinjo. Cl.

Gostilna „Alla città di Graz“ Via Gep-pa št. 18 poleg kavarne „Universo“ priporoča se Slovincem v mestu in na deželi. — Točijo se izvrstna vina, in je izvrstna tudi kuhinja. — Gostilna je odprta do polnoči. Z odličnim spoštovanjem Cl. **JAKOB KUMAR**

ROJANSKO POSOJILNO IN KONSUMNO DRUSTVO vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Rojanu pri Trstu priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato proskrbljeno

prodajalnico jestvin (v ulici Belvedere št. 3) pristopno zadrugnikom in nezadrugnikom, koji prvi so deležni letnega čistega dobička. Priporoča tudi svojo

društveno krčmo v Rojanu (poprej Pertotovo)

10 minut oddaljeno od mesta, z obširnimi senenatim vrtom in dvema dvoranama, kjer se točijo izborna domača vina, teran, pivo v steklenicah itd. Točna postrežba z gorkimi in miznimi jedili.

Novi člani se še vedno sprejemajo ob **uradnih urah** vsak četrtak od 6-7 ure zvečer in ob nedeljah od 9-10 ure predp. 104-20

KLAVIR vreden 50 gl. prodaja se radi preselitve

za 35 gl. Kiferle, S. Servolo 8, I. n.

KDOR NE VERUJE naj pride pogledat, da se prepriča o resnici.

Cene so znatno znižane in nejsolidnejše blago, n. pr.: blago za moške obleke, maje, večki in mali ogrtači za zimo, barbant (fr-tajn) raznih vrst, platno, kotonina, musolin in razni drugi manufakturni izdelki pri

T. Vidrichu, Corso, 18. 104-2

Alojzij Suppanz

urar, Corso št. 39. 89-104
Prodaja in popravlja ure.

DROGERIJA na debelo in drobno

G. B. ANGELI TRST
Corso, Piazza delle Legna 1.

Odlikovana tovarna čopičev. Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdelek. Lak za kočije z Angleškega, iz Francije, Nemčije itd. Velika zaloga finih barv (in tubetti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkete in pode.

Mineralne vode iz najbolj znanih vrelcev, kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104-11

ALGOFON

je jedino sredstvo proti zobobolu, migreni itd. itd. tu se dobiva v steklenicah z napolkom vred po 10 nč. jedino le v odlikovani 78

lekarni Praxmarer (ai due Mori), Veliki trg v Trstu. Cuvati se ponarejanj. Telefon št. 270

C. kr. notar
Dr. Joahim Zencovich
odprl je
svojo pisarno v Trstu
via S. Spiridione št. 3, I. n.

C. kr. dvorna lekarna
Ivana Mizzana
VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajo se najtopeje in obljubljuje natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Članom „Delalskega podpornega društva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil sprejemati recepte od njih v slučaju, ako njim takšne društvena zdravnik predpišeta. Za slučajne lekarske potrebe se priporoča 104-3 **Ivan Mizzan.**

ESENCE
za bezodvlačno i nepogreljivo proizvodnjo svakovjakih žestokih pića, finih stolnih likora te specialiteta razpošiljam izvrstnih vrsti. Uz to nudjam ocenu esencu, 80% kemički čistu, za proizvodnjo ugodno moćnog vinskog plakato prilazem badava. — Jamči se za najbolji uspjeh.

Cienik šalje franko: 1
Carl Philipp Pollak,
tvornica specialiteta esence
Prag.
Traži se čestite zastupnike.

Papir za cigarete
„CLUB“
PATENT
S. D. Modiano
v Trstu.

Papir za cigarete
„CLUB“
PATENT
S. D. Modiano
v Trstu.

Permanentno razpečevanje.
Spričavalo analize.
Podpisani profesor pri kemičnem laboratoriju trgovinske in nautične akademije izjavlja a tom, da je podrgel mikroskopični preiskavi papir za cigarete tvrdke S. D. Modiano ter je spoznal, da je isti sestavljen iz čistega lana; pri nadaljnem preiskovanju se je prepričal tudi, da je popolnoma brez glicerina in da jeden kvadratni motor tehtla le 0.284 gramov. — Izjavlja torej, da je papir za cigarete tvrdke S. D. Modiano jeden najboljših in da je isti popolnoma brez zdravju škodljivih tvari. 24-21
Trst, 18. aprila 1893. **Prof. Avg. Vierthaler.**
Je na prodaj po vseh tabakarnah in papirnicah.

Mejnarodna popotna agencija
CARLO PIRELLI
TRST REKA
via dell'Arsenale št. 2 via del Lido št. 537 nasproti pomolu Adamich.

Prodaja vozniških listkov za vsakovrstno popotovanje toliko po suhem, kolikor po morju (listki III. razreda po jako znižanih cenah.) Oddaje listke, veljavne leto dni, za tja in nazaj z 20%, odbitka po tarifu za katerikoli evropsko in ameriško družbo. **Oddaje listke za Ameriko:** via Havro, via Anversa, via Bremen, via Hamburg, via Liverpool, via Glasgow, via Southampton. **Za Afriko:** via Genova, via Marsilja, via Lion, via London, via Dartmouth. **Za Avstralijo:** via Genova, via Bremen, via Anversa in via Hamburg. Za prgo **Iquique** (itd.) via Genova, Montevideo, via Hamburg po morški ožini Magellan ter Hamburg-Colon (Colon, Panama po železnici) iz Panama, Iquique itd. za morju po znižanih cenah. — Popotniki ne trpe nikakoršnega motenja v proskrbljenju navedenih listkov ter zagotoviti si dotično prostoro. Tudi ni potreba predplače ali družega. Zadoštuje priti v Trst ali na Reko k agenciji, kupiti (proti plačilu v gotovem denarju) vožni listek ter ostati v tem mestu, od kod odpotuje parnik o dnevih, katere objavlja agencija. Ker je ista i o dnevu odpotovanja v zvezi z vsemi krajevi in z vsemi društvi, nastojala bodo prihantiti popotnikom vsakovrstnih stroškov za čekanje ter jih odpošlje v dotično kraje in mesta, od kod odpotuje prvi parnik, preporočivši jih najboljšim družbam, katere dajo dobro hrano na parniku. — Jamči za odpotovanje istoga dne, kateri je označen na listku ter povrne stroške, ako bi ga zamudili vsled krivnje agencije, in to: ako ne bi dospeli o pravem času v določeno mesto vsled tega, ker je agencija slabo računila potrebni čas katerega se potrebuje za vožnjo po železnici, ali pa če ne bi našli več prostora na parniku. — Ker ima ista agencija tudi v Novem Jorku agencijo za popotništvo po vsej severni Ameriki, daje tudi listke za katerikoli kraj severne Amerike po jako znižanih cenah. Konečno izdaje navedena agencija tudi listke za katerikoli kraj. — Informacije o cenah in dnevih odpotovanja daje brez plačnega omenjena agencija. **Sprejema odpošiljatve prtljaje ali blaga** za katerikoli kraj toliko po morju kolikor po suhem ter prevzima povzdignenje in poiskanje slučajno izgubljenih ali pozabljenih kosov prtljaje o popotovanju po Ameriki in drugih krajih. **Opazka.** Agencija za popotovanja **Karla Pirelli** ne bavi se z izseljenici, niti se ne peča z njimi, istim n. daje nikakoršnih pojasnil, temveč bavi se izključno z popotniki v katerikoli smer in kraj. Popotniki vsi morajo imeti svojo popotnico od političke oblasti, katere mora naznanjevati deželo in kraj, kamor želé podati se. 12-10

Zadnji mesec. Inomostske srečke à 50 nč. Zadnji mesec.

glavni dobitnik **50.000** goldinarjev.

Srečke à 50 nč. priporočajo:

Gius. Bolaffio, Alessandro Levi, Mandel & C., Daniele Levi & C., Girol. Morpurgo, Ig. Neumann, M. Nigris.